

فضیلت و اعمال ماه رجب (لیلة الرغائب، ایام البیض و...)

<"xml encoding="UTF-8?">

بسم الله الرحمن الرحيم

فضیلت ماه رجب

ماه رجب از ارزش و شرافت بسیار بالایی برخوردار است و این شرافت و ارزش بدان دلیل است که این ماه یکی از ماههای حرام و یکی از زمانهای ویژه دعا است. بر پایه برخی از روایات این ماه، ماه حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) است. همانگونه که ماه شعبان ماه حضرت رسول و ماه رمضان ماه خداست در این ماه پر فضیلت روزه و شب زنده داری بسیار مورد تأکید و سفارش قرار گرفته است به خصوص در نخستین شب آن که یکی از شبهای چهارگانه ای است که درباره احیا و شب زنده داری آن سفارشات فراوانی بیان شده است. از شرافت های دیگر این ماه روز بیست و هفتم این ماه است که روز بعثت رسول اعظم (صلی الله علیه و آله) است، روزی که رحمت رحیمیه خداوند در آن به طور کامل و تمام تجلی پیدا کرده است. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در مورد شرافت ماه رجب می فرمایند: رجب شهر الله الاصل است و بدان سبب آن را اصم نامیدند که هیچ ماهی به پایه عظمت آن نمی رسد. مردم زمان جاهلیت به رجب حرمت می نهادند و آنگاه که اسلام درخشیدن گرفت بر حرمت آن افزود. بدانید که رجب ماه خدا، شعبان ماه من و رمضان ماه امت من است.

گفتار معصومین

در این زمینه امام کاظم (علیه السلام) نیز می فرمایند: رجب نام نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از

عسل شیرین تر است. بنابراین هر کس یک روز از ماه رجب را روزه بدارد خداوند از آن نهر به او خواهد نوشاند.

همچنین در روایت دیگری نیز می فرمایند: رجب ماه عظیمی است که خداوند اعمال نیک را در آن چند برابر می فرماید و گناهان را در آن محو می کند.

امام صادق (علیه السلام) نیز در مورد کرامت و فضیلت این ماه می فرماید: آن گاه که قیامت بر پا شود منادی الهی فریاد می زند این الرجبیون؟ کجایند آنان که ماه رجب را گرمی داشتند و از آن بهره ها بردند از آن انبوه جمعیت، گروهی برخیزند که نور جمالشان محشر را روشن کند بر سر آنان تاج های شاهی که مرصع به در و یاقوت است قرار دارد و در طرف راست هر نفر از آنان هزار فرشته و در سمت چپ نیز هزار فرشته به او کرامت و تعظیم الهی را تبریک گویند؛ از جانب الهی ندا آید:

بندگانم و کنیزانم به عزت و جلالم سوگند، شما را جایگاه و مقام گرمی و عطایای فراوان دهم و شما را در جایی جای دهم که از زیر آن نهرها جاری است و شما در آن جاوید خواهید بود زیرا شما داوطلبانه برای من در ماهی که من بزرگش داشتم روزه گرفتید پس خطاب به فرشتگان فرماید: فرشتگان من بندگان و کنیزان من را به بهشت داخل کنید در اینجا امام فرمودند این پاداش برای کسانی است که یک روز از اول یا وسط یا آخر ماه رجب را روزه بدارند.

پیامبر گرمی اسلام (صلی الله علیه و آله) نیز در بیان عظمت و اهمیت ماه رجب می فرمایند: خداوند متعال در آسمان هفتم فرشته ای به نام داعی قرار داده است هرگاه ماه رجب فرا رسد آن فرشته دعوت کننده هر شب تا به صبح گوید: خوشا به حال کسانی که به ذکر الهی مشغولند خوشا به حال کسانی که با میل و رغبت تمام رو به سوی درگاه خدا آرند و خداوند می فرماید: من همنشین کسی هستم که با من همنشین باشد و مطیع کسی هستم که فرمان مرا ببرد و آمرزنده ام کس را که از من طلب آمرزش کند این ماه رجب ماه من، بنده هم بنده من و رحمت هم از آن من است. هر کس مرا در این ماه بخواند پاسخ مثبت دهم و هر کس از من چیزی بخواهد به او عطا کنم و هر کس از من هدایت جوید هدایتش کنم و من این ماه را وسیله ارتباط بین خود و بندگانم قرار داده ام پس هر کس به آن چنگ زند به من می رسد.

فضیلت اوقات مخصوصه ماه رجب

گرچه تمام ماه رجب نزد خداوند و اولیاء گرامیش عزیز و ارجمند است لیکن برخی از اوقات آن، فضیلت ویژه ای دارد. اولین شب جمعه ماه رجب از فضیلت بیشتری برخوردار است و ليله الرغائب نام دارد پیامبر اسلام در این باره می فرمایند: از اولین شب جمعه ماه رجب غافل نشوید فرشتگان آن را ليله الرغائب می نامند. چرا که وقتی یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته ای نیست مگر اینکه در کنار کعبه شریف آید آنگاه خداوند نظر مرحمت به آنان کند و فرماید: فرشتگانم هر چه خواهید از من بخواهید فرشتگان گویند: بار الها حاجت و خواسته ما آن

است که روزه داران ماه رجب را بیامری خداوند خداوند متعال فرماید: آمرزیدم.

فضیلت روزه در ماه رجب

در مورد ثواب روزه ماه رجب در کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال شیخ صدوق از پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) چنین نقل شده است: بدانید کسی که یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و به خاطر پاداش روزه بگیرد مستوجب رضایت خداوند می گردد. و اگر کسی به اندازه تمام زمین طلا انفاق کند برتر از روزه یک روز آن نخواهد بود.

همچنین اگر کسی دو روز از ماه رجب را روزه بدارد هیچ کس از اهل زمین و آسمان نمی تواند کرامتی را که نزد خداوند دارد توصیف کند و پاداشی مانند ده تن از راستگوییان را دارد که در طول عمر خود دروغی نگفته باشند. و در روز قیامت همانند کسانی را که آنان شفاعت نموده اند شفاعت می کنند و با آنان و در گروهشان محشور می شوند و تا وارد بهشت گردد و از دوستان آنان باشد. و پس پیامبر ثواب سه چهار پنج تا سی روز از روزه ماه رجب را تک تک با توضیح کامل بیان فرموده اند.

امام موسی کاظم (علیه السلام) نیز در روایتی زیبا در مورد فضیلت روزه ماه رجب می فرمایند: رجب ماه عظیمی است که خداوند اعمال نیک را در آن چند برابر می فرماید و گناهان را در آن محو می کند پس هر کس یک روز از ماه رجب را روزه بگیرد به اندازه مسیر یکسال از جهنم دور می شود و هر کس سه روز از آن ماه را روزه بدارد بهشت بر او واجب می شود.

امام صادق (علیه السلام) نیز فرموده اند: براستی که نوح در روز اول رجب سوار کشتی شد و به همراهان خود گفت که این روز را روزه بگیرند و فرمود کسی که این روز را روزه بگیرد، جهنم به اندازه مسافت یکسال از او دور خواهد شد و کسی که هفت روز از این ماه را روزه بگیرد درهای هشتگانه بهشت برای او باز می شود و کسی که پانزده روز از این ماه را روزه بگیرد، حاجتش داده خواهد شد و کسی که بیشتر روزه بگیرد خدای عزوجل ثواب بیشتری به او عنایت خواهد کرد.

سیزده رجب:

روز ولادت مولای کونین امیر المومنین علی علیه السلام است در این روز مناسب است مومنین نعمت وجود علی ابن ابی طالب را شکر گذار باشند و نعمت پیروی از آن وجود مقدس را از خدا بخواهند.

نیمه رجب

این روز نیز از روزهای ویژه و ارجمند و گرامی است. در این باره در کتاب شریف اقبال آمده است: حضرت آدم از خداوند پرسید خدایا محبوب ترین روزها و گرامی ترین زمانها نزد تو کدام است. خداوند وحی فرمود: محبوب ترین روزها نزد من نیمه رجب است. ای آدم در این روز بکوش تا با قربانی کردن، میهمانی دادن، روزه داشتن، نیایش کردن، بخشش خواستن، لا اله الا الله گفتن به من تقرب و نزدیکی جویی.

ای آدم من چنین تقدیر کردم که فرزندی از فرزندان تو را به پیامبری برانگیزم و روز نیمه رجب را به او و به امت ویژه سازم که در آن روز چیزی از من نخواهند جز اینکه بدانان ببخشم و عفو و گذشت خواهند جز اینکه از گناهانشان درگذرم ای آدم آنکه نیمه رجب را روزه دارد ذکر گوید، خضوع و خشوع کند و از صدقه دهد، نفس خویش را پاس دارد پاداشی جز بهشت نخواهد داشت ای آدم به فرزندانانت گوشزد کن که در ماه رجب نفس خویش را پاس دارند و از کج راهی بپرهیزند که گناه در این ماه بس بزرگ است.

اما از اعمال نیمه رجب خواندن دعای استفتاح، زیارت امام حسین (علیه السلام) به جای آوردن چهار رکعت نمازی که حضرت امیر در این روز به جای می آورد و پس از آن خواندن دعای یا مذل کل جبار و سپس خواستن نیازهای خویش از خدا، به جای آوردن نیمه دوم نماز سلمان و روز را با توسل به صاحبان روز به پایان بردن.

دیگر اعمال ماه رجب

از دیگر اعمال مهم و ارجمند این ماه خواندن اذکار دعاهایی است که از سوی معصومین (علیهم السلام) روایت شده است. از جمله آنکه:

1- در طول ماه هزار بار خواندن این دعا: استغفرالله ذوالجلال و الاکرام من جمیع الذنوب و الاثام. شیخ صدوق در این باره روایت کرده است که هر کس این دعا را در رجب هزار بار بخواند خداوند به او می گوید: اگر تو را نیامرزم خدای تو نیستم، خدای تو نیستم.

2- خواندن سوره توحید ده هزار یا هزار بار که هر کس در رجب این سوره را هزار بار بخواند در قیامت پاداشی برابر عمل هزار پیامبر و هزار فرشته خواهد داشت و هیچ کس از او به خدا نزدیکتر نخواهد بود جز آنکه پیش از این سوره را خوانده باشد.

3- گفتن هزار بار لا اله الا الله و روایت شده هر کس در رجب هزار بار لا اله الا الله بگوید خداوند صد هزار حسنه برای او می نویسد و صد کاخ بهشتی به او می دهد.

4- صدبار خواندن این دعا: استغفرالله الذي لا اله الا هو وحده لا شريك له و اتوب اليه که روایت شده هر کس این دعا را صد بار بگوید و پس از آن صدقه انفاق نماید خداوند کارش را با بخشش و آمرزش پایان دهد و اگر همان را چهارصد بار بگوید خداوند پاداش صد شهید را به او می دهد.

5- به پیروی از امام سجاد (علیه السلام) در همه ماه در سجده های خود این دعا را بخواند: **عظم الذنب من عبدك فليحسن العفو من عندك.**

6- از جمله اعمال دیگر ماه رجب که دارای فضیلت بی شماری است خواندن دعای **یا من ارجوه لكل خير** بعد از هر نماز واجب است این دعا در مفاتیح الجنان ذکر شده و برای فرد فضیلت های بی شماری را به همراه دارد.

7- خواندن دعای **اللهم انی اسألك صبر الشاکرین** لك در هر روز. در کتاب اقبال در مورد این دعا آمده است که معلی از حضرت امام صادق (علیه السلام) خواست تا دعایی به او بیاموزد که تمام معارف شیعه را در برداشته باشد امام خواندن این دعا را به او توصیه کرده است.

8- هر روز این دعا را خواندن: **یا من یملک حوائج السائلین.**

9- خواندن دعای **اللهم انی اسألك بمعانی جمیع ما یدعوک به ولأه امرک** که از دست خط حضرت ولی عصر نقل شده است و دعایی است با مضامین بسیار بلند و نیکو که درهایی از علم و معرفت را به روی آنکه اهل آن باشد می گشاید.

10- خواندن دعای ارجمند و پر مضمون **اللهم یا ذا المنن السابغه...**

11- زیارت حضرت امام حسین (علیه السلام) در آغاز و در میان ماه.

12- به جای آوردن نمازهای ویژه ماه.

13- توجه به اعمال روز 13-14-15 رجب که به ایام البیض مشهور است.

منابع مقاله:

1- مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی: فضیلت اعمال ماه رجب.

2- المراقبات، شیخ جواد ملکی تبریزی: اعمال ماه رجب.

3- ثواب الاعمال، شیخ صدوق.

4- اقبال الاعمال، سید بن طاووس: اعمال ماه رجب.

5- مصباح المتهجد، شيخ طوسي: فضيلت ماه رجب